

Мінская праўда

Газета заснавана
1 лістапада 1950г.

Чацвер, 10 лістапада 1994 года

№ 120 (10820)

Цана 50 руб.

■ Парламент: дзень за днём

ПАРАДАК ДНЯ СЕСІ РАСШЫРАЕЦЦА

8 лістапада пасля двухдзённага перапынку прадоўжыла работу шаснаццатая сесія Вархоўнага Савета Рэспублікі Беларусь дванаццатага склікання. Адкрыў пленарнае пасяджэнне спікер Мечаслаў Грыб, які падвёў вынікі работы парламента за тры тыдні заканатворчай дзейнасці. Ён паведаміў, што з унесеных у парадак дня 55 пытанняў разгледжаны 33. Гэта ў першую чаргу законы, якія прымаюцца ў мэтах развіцця Канстытуцыі, а таксама якія датычаць станаўлення рыначнай эканомікі, неадкладных мер па вываду яе з крызіснага стану.

Старшыня Вархоўнага Савета ў той жа час адзначыў невысокую патрабавальнасць асобных дэпутатаў да сябе. Адсутнасць дысцыпліны і самакантролю нярэдка прыводзіла да таго, што на многіх пасяджэннях ледзь-ледзь дацягвалі да кворуму. Між тым вынікі праведзенай праверкі паказалі, напрыклад, што з 17 па 21 кастрычніка на пленарных пасяджэннях адсутнічалі 100 дэпутатаў, з якіх уважлівыя прычыны мелі толькі 48 чалавек. Мечаслаў Грыб паведаміў, што гэтая праблема была абмеркавана на пасяджэнні старшын пастаянных камісій. Прынята рашэнне ў раздзеле "Рознае" пайменна называць дэпутатаў-пагульшчыкаў. Тым з іх, хто працуе ў Вархоўным Савете на прафесійнай аснове, не будзе больш прадстаўляцца да матэрыяльнага ўзнагароджання. Непрафесіяналы, якія працуюць на вытворчасці, за дэпутаткі прагалі будучы пазбавлены аплаты камандзіраваных. Мечаслаў Грыб звярнуўся з просьбай да тых парламентарыяў, хто не хоча добрасумленна працаваць у Вархоўным Савете, добраахвотна скласці з сябе дэпутаткі паўнамоцтва.

Потым парламент унёс у парадак дня пытанне аб стварэнні дэпутатскай камісіі па вывучэнню фактаў, апублікаваных у некаторых газетах, якія кампраметуюць дзяржаву і яе першых асоб. Размова, перш за ўсё, ідзе аб некаторых публікацыях газеты "Ізвестыя". У прыватнасці, 27 кастрычніка газета надрукавала матэрыял уласнага карэспандэнта па Беларусі Аляксандра Старыкевіча "Прыём на вышэйшым узроўні атрымліваў у Беларусі верхаводы мафій". У ім сцвярд-

жаецца, што беларускія ўлады кантактавалі з прадстаўнікамі мафіёзных структур — міжнароднымі гандлярамі зброяй, якія знаходзілі ў рэспубліцы цёплы прыём. Паводле слоў парламентарыя Віктара Піскарова, дэпутатскай камісія павінна разабрацца з фактамі ўдзелу матэрыялаў аператывнай дзейнасці праваахоўных органаў, што прыведзены ў артыкуле. Большасць дэпутатаў схільныя лічыць, што даны матэрыял — гэта, перш за ўсё, палітычная справа, мэта якой паказаць, што Беларусь гандлюе зброяй. У выступленнях дэпутатаў неаднаразова падкрэслівалася, што такія публікацыі кампраметуюць не толькі першых асоб краіны, але і саму дзяржаву. Як паведаміў Генеральны пракурор Васіль Шалодонаў, пракуратурай убуджана кримінальная справа па фактах апублікавання газетай "Ізвестыя", і паабацяў у бліжэйшы час прадставіць дэпутатам больш падрабязную інфармацыю па матэрыялах гэтай справы.

Па прапанове Станіслава Шушкевіча камісія зоймецца таксама праверкай крыніц артыкула, надрукаванага ў перыяд прэзідэнцкай кампаніі газетай "Советская Белоруссия". Ён быў апублікаваны са спасылкай на неіснуючую галандскую газету і, паводле слоў экс-спікера, сфабрыкаваны ў правакацыйных мэтах у непрафесійнай прапагандысцкай структуры былога ўрада. Парытоўка да слухання новага пункта парадуку дня сесіі даручана намесніку Старшыні Вархоўнага Савета Івану Бамбізу і старшыні парламенцкай камісіі Анатолю Новікаву.

Сесія ўнесла ў парадак дня яшчэ два пытанні: аб крэдытаванні ЖБК і інфармацыю дэпутата Сяргея Антончыка аб фактах карупцыі сярод асоб, якія маюць адносіны да акружэння прэзідэнта.

Потым дэпутаты разгледзілі змяненні і дапаўненні ў Закон "Аб Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь".

Па рашэнню дэпутатаў у Закон "Аб Нацыянальным банку Рэспублікі Беларусь" унесены артыкул, у якім гаворыцца, што члены праўлення Нацыянальнага банка рэспублікі выбіраюцца Вархоўным Саветам па прадстаўленню старшын праўлення Нацбанка. Акрамя гэтага, у са-

стаў членаў праўлення цяпер будучы выбіраць па аднаму прадстаўніку парламента і Кабінета Міністраў рэспублікі. Да трох месяцаў прадоўжаны тэрмін разгляду дакументаў на рэгістрацыю новых банкаў. Да цяперашняга часу на гэты мэтаз адводзілася толькі 30 дзён, і, паводле прызнання Станіслава Багданкевіча, таго тэрміну было яўна недастаткова для таго, каб дасканалы вывучыць дакументы, падданыя на рэгістрацыю.

У той жа час парламент адмовіў Нацбанк у дадатковых паўнамоцтвах, што датычаць магчымасці прад'яўлення санкцый камерцыйным банкам, якія сістэматычна прапаноўваюць рызыкоўную крэдытную палітыку, што выражаецца ў высокім узроўні крэдытаў без матэрыяльнага забеспячэння, невыкананні эканамічных нарматываў, правілі і прынцыпаў крэдытавання, стратнай дзейнасці банка.

Дэпутаты ўнеслі таксама змяненні ў Закон "Аб банках і банкаўскай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь". Цяпер службовым асобам і спецыялістам банкаў забаронена адначасова займаць кіруючыя пасады і проста працаваць у іншых арганізацыях, на прадпрыемствах і ва ўстановах, незалежна ад форм уласнасці. Неабходнасць гэтага змянення выклікала тым, што ў ходзе праверак выяўлены выпадкі, калі члены праўлення банкаў самі сабе выдавалі крэдыты, але ўжо як кіраўнікам або прадстаўніцтвам камерцыйных структур.

Акрамя таго, вызначана, што без ліцэнзіі Нацбанка забаронена ажыццяўленне некаторых відаў банкаўскіх аперацый. У прыватнасці, прымаюцца срокі на ўклады і дэпазіты, весці разлікова-касавае абслугоўванне кліентуры, інкасацыю наяўных грошай і перавозку каштоўнасцей, праводзіць валютныя аперацыі. Аднак дэпутаты адмовіліся даць "дабро" прапанове Нацбанка аб кантролі за сістэмай аплаты працы ў работніцкай камерцыйных банкаў. Па іх рашэнню зарплата супрацоўнікаў будзе рэгуляваць кіраўніцтва саміх банкаў.

БЕЛІНФАРМ.

І КЛАСІКА, І СУЧАСНАСЦЬ

У Мінску адбыўся агляд калектываў мастацкай самадзейнасці абласнога праўлення Беларускага таварыства інвалідаў па зроку. У ім прынялі ўдзел больш за 10 аматарскіх калектываў. 3 Пухавіцкага раёна выступілі жаночы фальклорны ансамбль. Лепшай спявачкай прызнана Галіна Радзюк. У яе выкананні хораша прагучалі песня "Гуляе я" і прыпеўкі на мясцовых тэмах. Лаўрэатам конкурсу стаў прадстаўнік Мядзельшчыны, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны

Адольф Міхайлавіч Шылько. Ён пакарыў глядачоў іграй на губным гармоніку. Самабытную праграму прывезла на конкурс Чарвёнская явявічная арганізацыя інвалідаў. Лепшым прызнана выступленне самайнага ансамбля — гарманіста Пятра Іванавіча Гамезы і салісткі, яе жонкі Зінаіды Дзмітрыеўны. На новы ўзровень падняліся ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці Барысаўшчыны. Прафесійна прагучалі беларускія народныя песні "Мае вочы чорныя" /салістка Марыя Яро-

ма/, "Кавалёк" /салістка Галіна Хоміч/, "Калода" /салістка Алена Бараноўская/. Удала прадэманстравалі свае здольнасці самадзейныя артысты Фрунзенскага, Маскоўскага і Цэнтральнага раёнаў. Адзначана добрая рэжысура канцэртнай праграмы Савецкага раёна. Інавілід па зроку Ніна Сакалова піша пяшчотныя і шчырыя вершы, сама кладзе іх на музыку. Песню "Успамін" на яе словы і музыку ў выкананні Галіны Бурнішчэвай члены журы ацанілі самым высокім балам.

Дарчы, на конкурсе прагучала і шмат класічных твораў.

У заключным канцэрце прынялі ўдзел больш за 200 аматараў сцэны. Агляд паказаў павышэнне ролі мастацкай самадзейнасці ў эстэтычным выхаванні інвалідаў, рост іх выканальніцкага майстэрства. Паявіліся новыя цікавыя калектывы.

Генадзь ЯФРЭМАЎ,
вядучы метадычны
абласнога цэнтру
народнай творчасці.

ІХ ЗНІТАВАЛА ТВОРЧАСЦЬ

Дзейнасць мастака Янікі Раманоўскага самым неспрадным чынам звязана з жыццём і творчасцю Купалы. І не толькі таму, што ён даводзіўся плямёнікам беларускаму песняру — Раманоўскі стварыў шэраг выдатных партрэтаў Купалы, яго родных, блізкіх, знаёмых. Ілюстраваў пазмы "Бандароўна", "Магіла льва", "Тарасова доля".

Днямі, ў Літаратурным музеі паэта адбылася рэспецыянальная выстава творчасці Раманоўскага, прысвечаная памяці мастака. Выставу наведалі вядомыя беларускія пісьменнікі, дзеячы культуры. Яны адзначалі, што палотны Раманоўскага — адметны ўклад не толькі ў творчую спадчыну Купалы, але і ў нацыянальнае адраджэнне наогул.

В ЧЕСТЬ "СТАРЕЙШИНЫ"

110 лет назад в деревне Миколаевщина Столбцовского района Минской области родился Язэп Лёсик — известный языковед и писатель. Он принимал активное участие в становлении белорусской Народной Республики, входил в состав ее Рады. Им были написаны первые в советское время учебники белорусского языка. Отделение гуманитарных наук Академии наук Беларуси провело научную конференцию, посвященную юбилею Я.Лёсика — академика АН Беларуси самого первого ее созыва /1928 год/.

ГАЗ ИЗ ОТХОДОВ

В Беларуси, в ближнем и дальнем зарубежье известна солигорская научно-производственная и коммерческая фирма "Грейп". Эта многопрофильная фирма главным образом занимается разработками автоматизированных систем управления для горнодобывающей промышленности. Не остаются без внимания и вопросы экологии. Фирма работает над решением одной из экологических проблем — проектированием и производством биогазовых установок для переработки отходов животноводства. Установки позволяют получить экологически чистые удобрения и газ для бытового и промышленного использования.

Вячеслав ИЩЕНКО.

ЗБЯДНЕННЕ ПАГРАЖАЕ САЦЫЯЛЬНЫМ ВЫБУХАМ

— З выкананнем праграмы неадкладных мер па вываду эканомікі рэспублікі з крызісу паўтараецца ўжо знаёмая па дзесяціх гадах урада сітуацыя — разліваецца ў агасвораны тэрмін толькі тое, што лаячыся на паверхні, — заявіў старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Уладзімір Ганчарук на прэс-канферэнцыі, якая адбылася ў Нацыянальным прэс-цэнтры. — Так, з 80 мерапрыемстваў, што павінны быць рэалізаваны да 1 лістапада, ажыццэўлены толькі 37. Прычым такіх, што забяспечваюцца за кошт кішэнняў насельніцтва: свабодныя цэны, падарожныя транспарту і паслуг, плата за жыллё.

Прафсаюзны лідэр асцвядзіў падкрэсліў, што ішчыра рашэнні ўлад, прымаемыя ў мэтах выканання праграмы, супярэчаць дзеючаму заканадаўству. Канстытуцыя Беларусі, нормам міжнароднага права. Гэта адносіцца, у прыватнасці, да ўказа прэзідэнта за №135, згодна з якім для прадпрыемстваў, што маюць пазычаныя на ўсё бюджэт і за энерганоснасці, выплата заробку абмяжоўваецца 5 мінімальнымі зарплатамі ў разліку на аднаго работніка.

Працаўнікі такіх прадпрыемстваў па сутнасці пазбавляюцца асноўнай крыніцы даходу. Журналістам былі названы лічы, якія паказваюць, што сёння палавіна працуючага насельніцтва краіны атрымлівае за сваю працу менш за ўстаноўлены мінімальны спажывецкі бюджэт. Восем чаму прафсаюзы лічаць, што самае важнае пытанне бягучага моманту — як перайсці да рэальнага, а не сімвалічнай платы за выкананую працу. Наконт гэтага ФПБ унесла канкрэтныя прапановы ў Кабінет Міністраў.

Акрамя таго, Савет ФПБ прапанаваў ідэю правядзення ў бліжэйшы час грамадска-палітычнага "круглага стала" з удзелам прэзідэнта, урада, аб'яднаных наймальнікаў, прафсаюзаў і партыі, на якім былі б праналізаваны першыя вынікі выканання антыкрызіснай праграмы, праведзена яе карэкціроўка.

Сёння няглыбіннасць становіцца многіх гаспадарчых кіраўнікоў у сувязі з пераключэннем кантрактаў, запозычанымі вёсцы за пастаўленую прадукцыю, жорсткі манетарны прэсінг і звязаная з ім недастатковая крэдытная

падтрымка жыццяздольных талі і выборчасцей, адначасна ў Ганчары, прыводзячы да спынення прадпрыемстваў, росту беспрацоўя, працоўных канфліктаў. Напружанасць у грамадстве ўзмацняецца. Прафсаюзы лічаць, што сітуацыя набліжаецца да крытычнай. Пазбегнуць сацыяльнага ўзрушэння можна, як прапанаваў ФПБ, уважанням палітоў да абмежавання інфляцыі, ліквідацыі перашкод для развіцця вытворчасці і прадпрыемстваў, забеспячэннем росту даходаў працоўных у адпаведнасці з ростам цен.

На прэс-канферэнцыі было заўважана, што ў Ганчары падпісаў толькі пад тымі палажэннямі праграмы выхад рэспублікі з крызісу, выкананне якіх дае б магчымасць людзям паверыць у перамены да лепшага ў іх жыцці. Але менавіта гэты пункт і не выконваецца. І калі да снежня праграма скажэння не будзе, то прафсаюзы гатовы перайсці да актыўных масавых дзеянняў па абароне працоўных і сацыяльна-эканамічных правоў і інтарэсаў людзей.

БЕЛІНФАРМ.

Вяртаючыся дадому, яўна не чакаў барысаўчанін "К", што ў вясёлым кватэры яго сустрэнуць жонка і... яе палюбоўнік. І тым больш не мог уявіць небарака, што гэтак вяртае дадому стане для яго апошнім у жыцці і што даведзеца яму лицё з дзевятага паверха на дах магазіна-прыбудовы. А саўдзельніцай забойства стала яго "родная" жонка.

Яшчэ адно забойства было ўчынена ў мінулым месяцы на працягу аднаго тыдня тут жа, на вуліцы Ватуціна. А ўсё за дзесяць месяцаў бягучага года ў горадзе на Барзіне ўчынена дзесяць забойстваў — на два больш, чым за адпаведны перыяд мінулага года. Агульная ж колькасць злачынстваў у параўнанні з леташнім узрасла на 5,5 працэнта, у той час як па вобласці і рэспубліцы рост склаў каля 15 працэнтаў.

Гэтыя і некаторыя іншыя лічбы і факты прывёў у час чарговай сустрэчы з прадстаўнікамі мясцовых сродкаў масавай інфармацыі начальнік Барысаўскага гарадскога аддзела ўнутраных спраў палі-

ШТО БАРЫСАЎ, ШТО ПАЛЕРМА

коўнік міліцыі Анатолю Шыбалка. Начальнік гарадскога міліцыі, яго намеснік праналізавалі кримінагенную абстаноўку ў горадзе, разказалі аб канкрэтных мерах па яе паліпавенню, засяродзілі ўвагу журналістаў на тых праблемах, што перашкаджаюць рабоце.

Да ўласнага карэспандэнта абласной газеты работнікі гарадскага міліцыі звярнуліся з просьбай праз друкаваны ор-

ган абласнога Савета нагадаць кіраўніцтву ДЭУ-60 аб абавязках па абслугоўванню вуліц Гагарына, якая з'яўляецца часткай аўтамагістралі Мінск — Масква, бо дарожнікі самаўхіліліся як да рамонтвуліцы, так і разметкі яе правэзай часткі. А ў выніку на дарозе можа ўзнікнуць аварыйная абстаноўка, небяспека дарожна-транспартных здарэнняў.

Хочацца спадзявацца, што дарожнікі пачуюць трывожны голас работнікаў барысаўскага міліцыі і зробяць усё, што ад іх залежыць.

Мікалай ЧАПЕЙ.

НЕ ДА ЛЁГКАЙ ПАРЫ

Шэраг гаспадарак Барысаўскага раёна не маюць грамадскіх лазняў. Усяго іх у мясцовых вёсках 24, і па гэтым паказчыку раён займае апошняе месца ў вобласці. Пачата і "замарожана" будаўніцтва лазняў у калгасах імя Кутузава (в.Касцюкі) і "Метца" (в.Жыжыкава).

Намеснік старшын райвыканкома А.А.Кіцель на пытанне, чаму складалася такое становішча з лазнямі, адказаў адназначна: "Бюджэты гаспадарак не дазваляюць укладваць сродкі ў расшырэнне сацыяльнай сферы. Часам няма грошай, каб купіць два лісты шпиферу".

Дык калі ж вясковыя з Барысаўскага раёна змогуць памыцца ў грамадскіх лазнях, павіншаваць адзін аднаго з лёгкай парай?

Сцяпан БУКАЦІЧ.

Газета для вас і пра вас

Працягваюцца падпіска на першае паўгоддзе 1995 года.

Кошт яе на "Мінскую праўду" — 7200 рублёў

Калі вы аформіце абанэмент на нашу газету, то будзеце мець апэратывную і цікавую інфармацыю аб падзеях у рэспубліцы, сталічнай вобласці.

"Мінская праўда" — газета для вас і пра вас!

БЕЛІНФАРМ.

ОРГАНИЗАЦИЯ

реализует монолитные железобетонные гаражи с воротами, подвалы (6 х 3,6 м) с доставкой.

Цена с доставкой — 580\$ или по курсу. Телефон в г.Борисов: (8-277) 3-83-66.

НАДВОР'Е
Сёння ўдзень на вобласці чакаецца воблачнае надвор'е, месцамі апады, слабы галалёд. Тэмпература паветра — мінус 4 — плюс 1, у Мінску — 0 — 2 градусы марозу.

Рэха вогненнай бяды

ЛАСУНАК ДЛЯ «ЧЫРВОНАГА ПЕЎНЯ»

Пажар узнік у памяшканні цялятніка калгаса "Іскра" Лагойскага раёна. Агонь заўважылі жывёлаводы гаспадары. Люды не разгубіліся. Калгаснікі ратавалі жывёлу, таму і страты невялікія. Як адзначылі спецыялісты пажарнай службы, загаранне адбылося ад неасцярожнага абыходжання з агнём аднаго з работнікаў фермы. Цыгарэта, кінутая ў тамбуры, дзе знаходзіліся грубыя кармы, зрабіла сваю справу. Гэта ўжо не першы выпадак, калі "чырвоны пёвень" знаходзіць для сабе ласунак на жывёлагадоўчых фермах некаторых калгасаў і саўгасаў.

ЛЫЖКА ДЗЁГЦО НА ПАСЕЦЫ

Усё пачалося 3-а таго, што нейкі зламаны падпаліў пасеку ва ўрочышчы "Лань"

Клецкага раёна. У трох месяцах загарэўся тарфянік. Старшыня калгаса "Прагрэс" Аляксандр Іосіфавіч Дылеўскі без прама-ружання накіраваў да месца здарэння дзве пажарныя машыны і сельсгаспадарчую тэхніку, прыстасаваную для тушэння пажару. Барацьбу з агнём узначалі камандзіры калгаснай пажарнай дружны Канстанцін Грамыка. Пад яго кіраўніцтвам зладжана працавалі калгаснікі. Яны ліквідавалі ўсё ачагі загаранняў, каб у наступным годзе на ўрадлівай глебе быў сабраны добры ўраджай.

ЗАГАННЯ ПРАКТЫКА

Жыхарка вёскі Косіна Лагойскага раёна У.Ю.Сініўская не раз бачыла, як мясцовыя слесары рабіў замену газавога балона. На гэты раз жанчына не дакалася спецыяліста і вырашыла сама зрабіць нескладаны аперцыю. Яна адкруціла вентиль, устанавіла новы балон. Заставалася праверыць

уцечку блакітнага паліва. На жаль, пенсіянерка не звярнула ўвагі на тое, што побач знаходзіўся адпрацаваны балон з адкрытым вентилем. Памяшканне напоўнілася газам. Толькі чыркнула запалка — і ўспыхнула полымя. Моцныя апёкі атрымалі гаспадары і гаспадарка, абое знаходзяцца на лячэнні ў раёнай бальніцы.

Як бачым, загананая практыка — з дапамогай агню правярка ўцечку блакітнага паліва — да добра не прыводзіць.

ЗАСТАЛОСЯ ПАПАЛІШЧА

Чатыры пажарныя машыны былі накіраваны ў вёску Нарач Вілейскага раёна. У калгасе "ХХІ з'езд КПСР" успыхнула сховішча з грубымі кармамі. Пажар ліквідавалі, не пашкоджалі і памяшканне. Аднак каля 70 тон сена неадзілічылі ў гаспадарцы. Прычына здарэння: трактар-пагрузчык не быў абсталяваны іскрагасільнікам. Маленькая дробязь, ды бяда вялікая.

Дашчэнтку знішчыла полымя

Дашчэнтку знішчыла полымя склад кармоў, дзе знаходзілася звыш 100 тон сена першага ўжосу ў калгасе "Парыжская камуна" Смалявіцкага раёна. Шкада працы палывоў і механізатараў, якія ішчыравалі ўлетку на палетках і сенажаціх, каб забяспечыць жывёле сытную зімоўку.

ПІЛЬНАСЦЬ НІКОМУ НЕ ШКОДЗІЦЬ

Вартаўнік ЦЭЦ-5 Пухавіцкага раёна У.А.Куніцкі на доўга запомніць тых людзей, што выратавалі яму жыццё. У кватэры загарэлася ежа на пліце, якую гаспадар пакінуў без нагляду. Сон змарыў чалавека, і ён не рэагаваў на небяспеку. Пажарныя вызвалілі яго з пасткі, а потым сваё слова сказалі медыкі.

Ночу ўзнік пажар у доме аператара машынага даення калгаса імя Кірава гэтага ж раёна. Чалавек загніў у агні. Бацька толькі даведаўся, што ў

яго нарадзілася дзіця... І сын ніколі не спазнае бацькавай пашчоты.

Вядзецца следства, высвятляецца прычына пажару. У пачатку года ў раёне агонь забраў жыцці чатырох чалавек, у мінулым годзе загніўлі сем жыхароў.

ЗАПАЛІЛА Ё ПЕЧЫ БАБУЛЯ

У вёсцы Ратынцы Валожынскага раёна загарэўся дом 86-гадовай А.Я.Вялічка.

За 10 месяцаў бягучага года зарэгістравана 2.736 пажараў на аб'ектах народнай гаспадаркі ў жылым сектары вобласці. У агні загніўлі 95 чалавек, матэрыяльныя страты складаюць каля трох мільярд рублёў. У параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года на 8,7 працэнта павялічылася колькасць пажараў у сельскай мясцовасці. "Чырвоны пёвень" 43 разы наведваў жывёлагадоўчыя памяшканні, згарэла звыш дзвюх тысяч тон кармоў. Па-ранейшаму ў стацыстыцы прычын пажараў на першым месцы неасцярожнае абыходжання з агнём.

АКЦИОНЕРНЫЙ КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК «БЕЛАРУСБАНК»

УЧЕТ БАНКОВСКИХ ВЕКСЕЛЕЙ

ТЕЛЕФОН ДЛЯ СПРАВКИ: (0172) 20-89-21

BELARUS BANK

АПК і рынак



І.К.Галко



А.У.Юнцвіч

Як паведамлялася ўжо, калектыву "Мінскай праўды" меў сустрэчу з аўтарамі Канцэпцыі развіцця вёскі, якая друкавалася ў пяці нумарах газеты ў другой палове верасня. А.У.Юнцвіч — старшыня калгаса "Чырвоны Кастрычнік" Стаўбінскага раёна, У.П.Лысы — старшыня калгаса імя Ардэянікідзе Смалевіцкага раёна, М.І.Рубель — старшыня калгаса "Новы свет" Капыльскага раёна, а таксама доктар філасофскіх навук, прафесар І.К.Галко расказаў журналістам пра тое, што найбольш хваляе іх у гэты неапаганісцкі час, калі народная гаспадарка рэспублікі практычна поўнацэнна паралізавана, падзяліўся ўражаннямі ад наведвання развітых краін Еўропы і Амерыкі, дзе вывучаліся шматлікі і метады вядзення сельскагаспадарчай вытворчасці.

Канцэпцыя ўключае і наглядныя асобныя палітэнікі Канцэпцыі, аўтары на прыкладах з жыцця і дзейнасці сваіх гаспадарак, надмацоўваючы вывады замежным вопытам, раскрылі шматлікі вывады АПК рэспублікі з развіцця. Яны пераказаны, што наварот да стабілізацыі практычна ўсяго народнагаспадарчага комплексу Беларусі можа быць дасягнута менавіта праз стабілізацыю і ўздым буйной, высокамеханізаванай сельскагаспадарчай вытворчасці. Як першы крок да гэтага патрэбны заканадаўчыя акты, якія чакае сістэма ад Вярхоўнага Савета рэспублікі, каб спакое і прадукцыя гаспадары на зямлі, нармальны карміць народ Беларусі, мець прадукцыю для зніжэння гандлю, бо менавіта нашы сыры, масла, мясапрадукты і іншыя вырабы, наглядчы на чарнобыльскую аварыю, на сусветным рынку кайруцца вышэй, чым заходне-еўрапейскія, за сваю натуральнасць.

Сёння прапануем чытачу матэрыялы гутаркі.



У.П.Лысы



М.І.Рубель

М.А.Шлома: — Я рады вітаць нашых шановных гасцей у рэдакцыі. Прыемна, што, нягледзячы на сваю занятасць, яны знайшлі час і прыехалі да нас. Тэма размовы, вядома, будзе дацягнута лёс калгасаў, Канцэпцыі развіцця вёскі. Словам, хочацца пачуць ад вас, паважаныя госці, пра ўсё тое, што можа папярэдзіць наш круглы галас па самай актуальнай на сённяшні дзень праблеме ў рэспубліцы — аб шляхах перабудовы і развіцця аграрна-прамысловага комплексу.

Калі ласка.

ПАТРЭБНА ШЧЫРАЕ СЛОВА

І.К.Галко: — Агублікаваная ў газеце Канцэпцыя развіцця вёскі — гэта даследаванні 1991—1994 гадоў. Хваліцца не хачу, але работа выканана немалая. Гэта — вынік апытання людзей у многіх гаспадарках, вынік сустрэч, гутарак і, трэба сказаць, нашых аўтарскіх спрэчак. Мы сустракаліся, раіліся, абмяркоўвалі і тады, калі матэрыялы ішлі ў друк.

Некалькі слоў пра іх тон. Сварыліся з нашымі апанентамі няма патрэбы. Важна даказаць, давесці думку людзей да таго, што павінен быць ўлічаны.

У гэтай сувязі не магу не звярнуцца да нарады аграрнікаў, якая адбылася надаўна. Знаходзячыся ў зале, яшчэ раз можна было пераканацца, што Канцэпцыя патрэбна, бо ў думках і меркаваннях адносна таго, куды і як развівацца аграрна-прамысловаму комплексу, няма адзінства. Але горш за ўсё тое, што на нарадзе выявілася аб'яваець многіх кіраўнікоў да лёсу АПК. Слухалі мы там Шарэцкіга і Новікава, і, вядома, я застаўся незадаволены: хацелася падняць і пайсці з залы. Калі будзем з гэтым аналізам разлічваць ісці на новыя выбары, то не набярэм нават столькі галасоў, колькі набралі на прэзідэнцкіх.

Што трэба? На мой погляд, ужо сёння неабходна ведаць, каго мы будзем называць кандыдатам у дэпутаты. Кіраўнікі гаспадарак, якія тут прысутнічаюць, маюць быць вылучаны імі. Разам з тым трэба вызначыць сацыяльныя славаснаўшчы, на якіх будзем выходзіць, чыя галасы могуць быць аддадзены аграрнікам.

Хачу заўважыць: павялічыліся бедныя спажывецы. На другі дзень вечарам я яшчэ раз паглядзеў перадачу пра сход аграрнікаў. Дубко ні слова не сказаў пра садоўніцкіх таварышчэ. А якую ролю можа адыграць Аграрная партыя ў жыцці гэтага сацыяльнага слою? Яго не апыянае ні горад, ні Міністэрства сельскай гаспадаркі, ні Саветы — нішто. Калгасы прадаюць дачынам гной, аказваюць ішоўна дапамогу, і людзі гэтыя кормяцца на зямлі. Дык ці можна іх абмянаваць Аграрнай партыя? Можна, нават паспачуваць ім — і то важна.

Возьмем наступны сацыяльны пласт насельніцтва: сваякі ўладальнікаў падсобных сельскіх гаспадарак, якія жывуць у горадзе. 40 працэнтаў уладальнікаў гэтых гаспадарак аказваюць дапамогу сваім родным, якія жывуць у горадзе. Дык калі ў час перадыбарнай кампаніі звярнуцца да гледача, які сядзіць перад тэлевізарам, з добрым словам, то ён напэўна скажа: "Гэта мой кандыдат", і мы ў горадзе зборам галасы. Быў у тым, што ў Дубко не знайшліся патрэбнае слова для гэтых людзей.

Падытоўкай да прэзідэнцкіх выбараў кіраваў ён, а што атрымалася? Немалая віна і Шарэцкага ў тым, што не было выхodu на сацыяльныя пласты, якія маюць пайсці за аграрнікамі.

І яшчэ важны момант. У нас спрыяльнае гледа для агітацыі. Набліжаецца найвышэйшае свята — 50-годдзе Перамогі над фашысцкай Германіяй. Заўважце цікавае змяненне ў сувязях людзей. Калі толькі пачалася "перабудова", у дзень свята 9 Мая ніхто асабліва не імкнуўся ў Мінск на праспект. Сёння ж на 9 Мая тут было столькі людзей, што не праціць.

Сёння нам падкідаюць лозунг: маўляў, і паліцыі, і савецкіх воін аднолькава прайшлі кроў. Дык вось якая цяпер на такіх ідэя рэакцыя. Тры гады назад студэнты, з якімі працую, пра гэта гаварылі з пафасам, а сёння маўчаць. І далей. Большавікі ішлі да ўлады — толькі лозунгі былі, а ў нас не толькі лозунгі. Пры ўсім недахопах, што былі ў 70—80-я гады, цяпер 9 з 10 скажучы, што тады жылося ўсё-такі значна лепш, чым сёння. Матэрыяльна. Бо перабудованая эфірыя мінула ўжо. Значыць, трэба больш надзейна брацца за работу. Сход садаводства, напрыклад, быў бы дарэчы. Можна, хоць бы паспачуваць людзям — і то будзе добра. Гэта разніццае хутка.

М.А.Шлома: — Напярэдадні расійскіх выбараў у Думу ў Маскве жаніцца адзін лейтэнант. Ён расказаў запісаны на вяселле Ельцыну, Гарбачову, Жырніноўскаму, іншым палітыкам. Ніхто не з'явіўся. Прыехаў толькі Жырніноўскі. Ноч гуляў на вяселлі, гутарыў з людзьмі. Вынік: большая палавіна выбаршчыкаў у тым раёне прагаласавала за яго.

І.К.Галко: — Вось бачыце, гэта лішні раз пацвярджае, наколькі важна асабіста сустрэцца з людзьмі.

Нарэшце, хацелася б падказаць кіраўніцтву рэдакцыі, калектыву журналістаў за тое, што падрыхтавалі і агублікавалі матэрыялы Канцэпцыі.

М.А.Шлома: — Маркшу, што мы сабраліся не дзеля пахвалы ў аднас адзін аднаго. Мы аднадушны. Гэта відаць па газеце. Мы нікога не абліваем празма, імкнемся трымаць роўны, як кажучы, уважаны курс. Разумею: надыходзіць перадыбарная кампанія, і тут усім трэба вызначыцца. Са свайго боку будзем імкнуцца неслі лозунг праз газету тры думкі і ідэі, якія выдучы наш эканоміку і народ не да канчатковага развалу, а да стварэння працы.

Ну а цяпер, Антон Уладзіміравіч, вам слова. Што будзем рабіць з калгасамі?

КАЛГАСЫ ЗНОЙДУЦЬ ДАРОГУ САМІ

А.У.Юнцвіч: — Што будзем рабіць з калгасамі?.. Калі ставіць так пытанне, мне, прызнаюся, яны некалькі банальныя. Я лічу, што з калгасамі нічога не трэба рабіць. Яны самі сабе знойдуць канчатковае афармленне, якое будзе адпавядаць жаданым сялянства і патрабаванням часу.

Быў у некай на Брэсцкім у калгасе "Астрамечавы". Цяпер гэта — калектывнае сельскагаспадарчае прадпрыемства "Астрамечавы". Або возьмем такое ж прадпрыемства "Прагрэс" на Гродзеншчыне. Абедзве гаспадаркі добрыя. Што ж там змянілася за апошні час менавіта ў арганізацыйным плане? Нічога. Іншая толькі шыльда на канторы. Замест слова "калгас" напісалі "сельскагаспадарчае прадпрыемства".

Летас мне давялося сустрэцца з многімі амерыканцамі — фермерамі, прадпрыемальнікамі. Шмат іх было ў калгасе. Прыязджаюць з фотаапаратамі, кінакамерамі. Шмат здымаюць.

У нас звычайна, радава гаспадарка. Аднак з 1988 года праз калгас прайшоў больш за 7 тысяч чалавек замежных гасцей. Дык вось, адзін такі госць і кажа: "Цябе, Антон, цяпер ведае ўся Амерыка". Аказваецца, шмат яго калет маюць кінастужкі і здымкі, дзе адлюстравана жыццё нашай гаспадаркі.

Усё, што мае калгас, рабіць самі: узводзілі будыні, пракавалі дарогі. Амерыканцы са здзіўленнем гавораць: "Мы зусім не разумеем, чаму ў вашай краіне нейкі ахвятаў супраць калгасаў". Яны лічаць, што трэба ўзбудзіць дробныя гаспадаркі, паглыбляць канцэнтрацыю і спецыялізацыю вытворчасці.

НЕ ЦЯГНЕ СРЫНОЖАНЫ КОНЬ. ЦЯРПЛІВА ЧАКАЕ САПРАўДНАЙ СВАБОДЫ

"Ваши калгасы, — кажуць яны, — з'яўляюцца прыкладам для перамянення. Вось толькі шкада, што дзяржава не працягвае належнай увагі да іх". А яно ж так і ёсць. Вы глядзіце, якая ў нас аказваецца дапамога гаспадарам — недзе ў межах 10—14 працэнтаў.

І.М.Абатурка: — Паводле даных, якія прыводзіць дырэктар Беларускага НДІ эканомікі і інфармацыі АПК У.Гусак, выступаючы ў газеце "Белорусская нива" /№ 177 за г.г./, у апошні час гэтыя сродкі ў нас складаюць толькі 7—8 працэнтаў. Аднак, падкрэслівае У.Гусак, у расходнай частцы дзяржаўнага бюджэту сродкі, якія выдзяляюцца на падтрыманне і развіццё сельскай гаспадаркі, павінны складаць не менш як 20—25 працэнтаў у год, а даходы сельскагаспадарчых прадпрыемстваў на 60—70 працэнтаў павінны фарміравацца за кошт дзяржаўных субсідый.

А.У.Юнцвіч: — Пры гэтым паглядзіце — дапамога выдзяецца як нейкая датацыя. Дэпутаты пастаянна ўзнялі пытанне, а разам з ім і вядомы Лутін, гавораць, што, маўляў, даём як у базавую аснову, а выніку — ніякіх. А гэта ж не так. Калгасы маюць добрую матэрыяльную базу, якую стварылі, калі была магчымасць атрымліваць даходы. Значыць, яны могуць працаваць рэнтабельна, калі ёсць хоць крыху спрыяльныя ўмовы. Замежныя госці гавораць: "Вам дзяржава не аказвае той дапамогі, якую аказваюць нашы ўрады нам". І падкрэсліваюць: "У нас няма належнай заканадаўчай базы, каб сельская гаспадарка магла нармальна працаваць. І асабліва цяжка кіраўнікам і спецыялістам". Яно і сапраўды так. Гэтыя кадры ў нас ніяк не абаронены. Іх можа трышараваць любы нягоднік. Ён можа, праба-чае, і ў мору заехаць. І нікому не паскардзіцца, нідзе не знойдзецца рабцаў.

Калі быў у Амерыцы, давялося наведваць розныя фермерскія гаспадаркі. Буйныя і дробныя. Пачаў сказаць: жыўць фермеры нялёгка, складацца. Вось быў у аднаго па імені Джон. У яго 200 гектараў зямлі, 200 кароў. Гэзкіх дастаткова. Улетку прыязджае дапамагаць сын. У нас "цік" наймае работніка. Мы, госці, там да ілі і кармілі жыццём. Ён быў страшна здзіўлены, калі ўбачыў, што я падаў карову. Так, як робіцца ў іх: падаваў здзілі, падаваў вымя. У іх на спецыяльнай цягачу ёсць усе — падаецца вада, ёсць чым абіраць вымя. Калі мая работа ўбачыў фермер, сказаў: "Ніколі не думаў, што старшыня калгасаў зможа даць карову, бо нам гаварылі, што кіраўнікі савецкіх гаспадарак увогуле нічога не ўмеюць рабіць. Толькі гарэць п"юць. А тут — на табе".

Яму пралававаў: "Прыждзіце да мяне на тыдзень-другі. З жонкай, білет купіце сам, а абслугоўванне бяру на сябе". Ён падказаў і кажа: "Не магу, Антон. Улетку толькі мяне не заменіць". Высокая каштоўнасць нашай сістэмы гаспадарання ў тым і заключаецца, што ты ў ліпені можаш дазволіць сабе пасекаць кудысьці і не баіцца, што ў цябе стане справа. Я ж магу прыехаць толькі з жонкай. На пенсію пайду, калі споўніцца 65 гадоў, і на маё месца на гэтую ферму прыдзе сын. Калісьці тут жылі і працавалі мае бацькі, іх замяняў я. Памёрлі ўжо. Сын, каб стаць фермерам, неабходна зладзіць спецыяльныя экзамены. Даволі складаныя. Толькі пасля гэтага ён прыме ферму і перадае сюды, а мы паедзем туды, дзе ён жыве". Вось так у іх ідзе змена пакаленняў.

Дзяржава вельмі ўважліва сочыць за тым, як ідуць справы ў фермера. Калі ферма не развіваецца, яна можа быць перададзена іншаму гаспадару.

Быў на розных фермах. Ёсць вельмі прыгожыя, чысціня вакол. Ёсць сярэднія. А ёсць такія брудныя, што не ўлічы.

Хачу заўважыць, што ўсё абсталяванне — з нерэжэсаванай сталі. Гэта і прыгожа, і выгада. На фермах ёсць камп'ютэры. Збыт прадукцыі, сервіс — на высокім узроўні.

Вось прыехалі на адну ферму. Гаспадар мае 2.500 гектараў ворыва, займаецца вырошчваннем збожжа. І толькі. На ферме працуе каля 20 чалавек. Прыехалі на суседнюю. Займаецца гадзюльці свінняй. Працуюць 4 чалавекі. Сінгарнік веернага тыпу. Утрыманне жывёлы дробнагрупповае. Сухі тып кармлення — камбікорм і вада. Купляюць збожжа ў таго фермера, які яго вырошчвае, — пшаніцу, сою, кукурузу. Тут жа ўсё ў адпаведных дозах змешчана, уносяцца дабыкі.

Калі закончылі абход фермы, гаспадар кажа: "А цяпер зайдзіце ў дом, там у халатніцкую ёсць каняк, піва, ішняя напійкі. Ёсць чым закусіць. Калі ласка, выпіце і закусіце, а я не магу — работа". Такі ў іх падыход...

Быў у Швецыі. І там амаль тое ж самае. Таму паўтарыць: калгасы — маю на ўвазе людзей, якія там працуюць, — самі знойдуць патрэбную форму гаспадарання. Дарэчы, цяпер, нягледзячы на эканамічны развал, у нас палепшылася працоўная дысцыпліна. А гэта, думаю, сведчыць аб тым, што калектывная гаспадарка мае перспектывы. Таму людзям не трэба перашкаджаць, не трэба тузіць іх з боку ў бок.

Нарэшце, хацелася б пажадаць калектыву рэдакцыі далейшых поспехаў у працы. Імкніцеся падтрымліваць цесную сувязь з гаспадаркамі, раённымі і іншымі аграрнымі структурамі. Каб раскручвалі нашаму народу курс Аграрнай партыі, раскручвалі ўсім, што без выразнага аграрнага праблем не гэта вырашчыць ішчы, у чыяй і лёгкая прамысловасць, будаўніцтва, на транспарце. Хацелася б, каб газета больш лісала пра нялёгкую працу спецыялістаў, кіраўнікоў гаспадарак. Прыязджае да нас, памяніце, пахадзіце, вось тады ўбачыце і добрае, і дрэннае.

ВЫТВОРЧАМУ ПАТЭНЦЫЯЛУ — ТЭХНІЧНЫ ПРАГРЭС

У.П.Лысы: — Тры гады назад, калі пачалася цяперашняя "перабудова", мы сталі шырока выкарыстоўваць гаспадарання, каб некалькі ўскалыхнуць народ. Разлічылі кожнаму грашовую долю асноўных фондаў. Калгас стаў фактычна акцыянерным таварыствам. Аднак на справе так і застаўся калгасам. А, між іншым, вельмі прапаганда ўсё гэта запатрабавала. У кожным калектыве гутарылі, тлумачылі, што вось будзе твая доля, што кожны павінен хваляцца за вытворчасць, берагчы наўную маёмасць... І пасля таго як гэта ажыццявілі, я сабраўся з духам, і калгасістам налічылі дывідэнды. Каб людзей неяк падціхнуць да палітычнай працоўнай дысцыпліны, зберажэння маёмасці. І які вы думаете вынік атрымаўся? Для мяне ён быў ашаламляльным. Калі ў папярэдніх месцах была выпрацоўка 20—25 дзян на работніку, то на наступны, пасля выплаты дывідэндаў, яна складала 19. І я прышоў да вываду, што гэта, напэўна, не дапаможа калгасніку адчуць, што ўсё маюць — не чыё-небудзь, а менавіта яго.

А людзей трэба падняць на работу. Гэта няпроста. Трэба хача б берагчы тое, што мае, — матэрыяльную базу. А то маторы ўжо разбіраюць. Іх, праўда, усюды разбіраюць. Фактар, які садзейнічае гэтай, шмат. Першы — беднасць. Можна, гэта другі, а першы — недахопы выхавання, калі бракуе ўнутранага разумення адказнасці, адсутнічае пачуццё гармоніі з навакольным асяроддзем. Але ж некалькі гадоў назад маркоўку і капусту так, як цяпер, не кралі.

У нас няправільны падыход да вёскі ў цэлым. Возьмем фарміраванне цаны на нашу прадукцыю. На заводзе яна складаецца так: траты, кошт матэрыялаў, энергіі, плюс прыбытак — усё суміравана, і вось мая цана. Такага падыходу да цаны на сельскагаспадарчую прадукцыю ніколі не было. А ў калгасах ніхто не цікавіўся, асабліва ў апошнія гады, з чаго складаецца наша цана.

Каб нам атрымаць прыбытак у цяперашніх умовах, трэба падняць цану ў 2,5 раза. У нас усё страцінае. Явлічына і свінніна — у 2 разы. І мы з гэтых страт /сорамна павінна быць дзяржаве! / яшчэ плацім падаткі. І немалыя. А пра што можа ісці размова, аб якіх планах, калі страціна вытворчасці? Бо ў дзяржаўным маштабе ўсё так пастаўлена, каб выпампоўваць з вёскі рэсурсы за кошт розніцы цэн на прамысловую і сельскагаспадарчую прадукцыю.

Або яшчэ красамовны факт: мы, кіраўнікі гаспадарак, атрымалі цыркуляры /дарэчы, ужо не першы раз яны прыходзілі/, дзе напісана: "Забараніць усялякае выкарыстанне касавых грошай да злучэння іх у банк". Я ўразумею, што дзяржава хоча з кожнага рубля, атрыманага гаспадаркай, сплagnaць падатак. Але ж для калгасаў, якім месцамі прадпрыемствам не пераключаюць грошы за разлічаную прадукцыю, гэта яшчэ адна палка ў колы. Трэба купіць якую дробязь, а ты не можаш распараджацца ўласнымі грошамі. На кірмашы, якія абдысць у Мінску ў канцы верасня, літаральна за два дні ўтаргавалі 10 мільёнаў. Маглі б нешта купіць. Аказваецца, не, мы — не гаспадары свайго заробку. Грошы трэба адаць у банк, а потым атрымаць. А ў банку не заўсёды атрымаеш, таму што там то наўнасці няма, то яшчэ якая прычына.

У нас ёсць цяжкая гаспадарка. Вялікая плошча зямлі пад шклом. Час асесці, а як дастаць паліва на зіму — праблема з праблемай. Без якой цяжкіх зваротаў, страці будучы вясельнік, але гэта не ўсё. У нас жа пасёлак, які адпавядае цэнтрыялізмам, а не сельскаму. Дык галы назал, а гаварыцца, што мае пасёлак гарадскога тыпу. Развіта камунальная служба, да цяпла падключана 105 кватэр. А сёння, аказваецца, уся гэтая інфраструктура так цягне на калгас, што далей немагчыма — невядама, што рабіць. Я падлічыў: каб працыць да канца года і нармальна ачышчаць пасёлак, нам патрэбна каля 2,6 мільярда рублёў /у цэнах да дэнамінацыі/. Прадукцыі, паводле нашых падлікаў, рэалізуем мільёнаў на 600—700. І ўжо цяпер відаць, што і нашу гаспадарку запынулі ў глыбокую даўгавую яму.

Масм трэба іх па перапрацоўцы сельскагаспадарчых, і калі б падаткі на іх прадукцыю былі босія, то мы, напэўна, выкараскалі б. Але падаткі наўважваюць такія, якія на прадукцыю прамысловасці. Таму мы ўжо ў вясельных даўтах. Далей невядама, які і жыць.

Я некалькі разоў бываў у Германіі, і сваім людзям спрабую ўтаптваць: там наможа больш інтэнсіўна працуюць. Там патогонная работа, чалавечы намял каля перакурыць. З таёй гутарыць і ад работы не адрываецца. Таму ж фермеры няма калі перадыхнуць. Спыніўся — значыць, адстаў і прапай.

Вось былі мы ў аднаго прадпрыемальніка. Мае невялікую вытворчасць — вылякае пачынае. Паказвае: "Гэтая лінія ўжо дрэнная. Даводзіцца трымаць ля дэзінчыку-рабятніку". Пачынае ідзе патаком і, бывае, няроўна лжыцца — фасуюць не спрацоўвае. Гаспадар тлумачыць: "Заканалі новую лінію. Там будзе ўсё аўтаматызавана, гэтае рабочае месца скароіць".

Яны могуць сабе дазволіць не хвалявацца за чалавека, а толькі за свой прыбытак. Мы ж у калгасе бачым, ведаем, што варта было б 6 скарціць, але не можам: няма сродкаў. А калі б такое грашовае "улічэнне" дзяржава зрабіла, як таму фермеру, дык у нас справа пайшла б значна лепш.

І ў сувязі гэтага прывяду яшчэ прыклад. Два гады назад у штаце Мінесота заключылі з фірмай "Тэкер" дагавор на пастаўку самаходнай машыны па ўвясенню вадкіх мінеральных угнаенняў і правядзенню хіміпрацоў. Калгас набыў гэтую машыну. Машына каштуе 70.286 долараў. І вось сёння я ўзяўшы, якая можа быць прадукцыйнасць працы ў нас, калі будзем карыстацца такімі машынамі, абнаўляць імі нашы асноўныя сродкі. Лёгка, кампактная, з камп'ютэрам, не прыедзе дзе не трэба, не паломіць ніводнай расліны, таму што на ёй ёсць радары. Шырыня захопу 24 метры. На хіміпрацоўцы апрацоўвае 450 гектараў у змену. На камп'ютэры відаць, які расход рабочай сумесі. Вадкасць распыляецца літаральна ў выглядзе туману. У кабінэ выдатныя ўмовы работы. Мы два разы апрацавалі бульбу супраць фітафтор і атрымалі 180 цэнтнераў клубняў з гектара. Рапс апрацавалі супраць кветкавага. А з кветкава, ведаеце, суткі прамарудзіў — і можаш напалавну меншым ўраджаем сабраць, або ўвогуле яго не будзе. А мы механізатары ў 6 гадзін раніцы пасалі, і не паспела закончыцца палёўка, як ён даляцкі, што рапс апрацаваны. У час работы ўсяго два разы заправіўся.

Дык вось, замежныя фермеры маюць тэхніку, якая не ломіць расліны, дакладна "ведае", колькі карова дадла малака і колькі ёй патрэбна канцэнтрату, іншых кармоў. А ў нас тэхнічны прагрэс, асабліва ў апошнія гады, спыніўся.

Знаходзячыся ў Германіі, я папрасіў літаральна некалькі клубняў бульбы. Летас на агародзе пасадзіў. Ураджаі ў пераліку на гектар — 600 цэнтнераў. Выдатны смакавыя якасці. Гэта ж таксама тэхнічны прагрэс.

Але ёсць там і такі прагрэс, які нам не патрэбен. Вось у Расію вядуць "курныя окороча". Аказваецца, іх мяса вельмі нізкай якасці. Яны атрыманы пры дапамозе кармоў, у якіх многа бясцымультары. Расія ўжо адмаўляецца іх купіць.

Я атрымліваю такую прадукцыю? Былі мы ў аднаго фермера. Гадуе свінняў. І пацікавіўся, якія выдаткі кармоў на кілаграм прыват. Глянуў на прыбор ды думаю: можа, дрэнна бачу? А там стаіць 2,6 кармавой адзінкі. У той жа час сутачнае прыбавленне жывёлы ў вазе складае 860 грамаў. Добра гэта ці дрэнна? Мы на кілаграм прыбавілі ў вазе трыццаць каля 7 кармавых адзінкаў фуражу. Таму якасць нашага мяса вышэйшая, чым пры выкарыстанні бясцымультары. Іншая справа, што на камбікормавым заводзе, дзе пабылі, у камп'ютэры закладзены 141 від камбікорму. Для гэтага падаюцца 249 інгредыентаў. Завод, які дае 500 тон камбікорму ў суткі, абслугоўваюць 28 чалавек. А ў нас у Смалевічах на такім жа заводзе працуюць каля 300 рабочых. Вось дзе патрэбен тэхнічны прагрэс!

Нас душыць доллар. Каб набыць дэфіцытную гуму для "Кіраўца", трэба 500 долараў. Калі прапанаваць "зайчыкі" — плаці па курсу. Не заплаціў — праз тры тыдні прышлосць пераразіць з прыкідкай на інфляцыю. Усё сочаць за тым, каб не праігнараваць. Дык, можа, і калгасы паставіць перад сабой пытанне: на што нам стратная жывёлагадоўля? Лепш пасеем 500 гектараў збожжа, атрымаем 1.500 тон зерня. Паўтысячы тон

раздзім насельніцтву, тысячы тон прададзім і спакоейна будзем жыць. Але ж ці будзе выгада гэта дзяржаве? Вынішчым жывёлу, а потым для нарошчвання палатолу спатрэбіцца дзесяцігоддзі.

Падагледзіўшы свае меркаванні, хачу падкрэсліць: выхад з крызісу — не ў разбурэнні вытворчага патэнцыялу калгасаў, а ў яго ўмацаванні і далейшым развіцці. А якія патрэбны формы ўласнасці — людзі разбіраюцца самі лепш за палітыкаў.

ЦАНА НІЖЭЙШАЯ ЗА САБЕКОШТ

М.І.Рубель: — Гаварыць шмат не ўмею, але работа, абставіны часам вымушаюць. Думаю, што ў многіх сённяшніх бедах вінаватыя перш за ўсё мы самі. У нашым руху няма сапраўднага лідэра. Я пра гэта гаварыў і сёння паўтары. Лічу, што мая віна не меншая, чым майа калет. А, магчыма, і большая, бо не ва ўсіх такі ўзровень падрыхтоўкі, як у гэтых людзей, якія сёння перад вамі выступаюць. Талковых кіраўнікоў быццам бы многа, а вы бачылі, каб хто выступіў у прэсе з глыбока аргументаваным артыкулам ці з такой жа прамавай, выкаў усе, што думаеце зямляроўцы, даказуць, які павінен развівацца гаспадарка? Тут мяне бачыцца і не-зайздросная пазіцыя нашага міністэрства. Пытаюцца: што будзе, калі я падніму цану да ўзроўню сабекошту? Дарэчы, такая размова ў нас адбылася і ў Уладзімірав

Марысіны "анекдацікі"

Душа цёткі Марысі, як чуйны барометр, улоўлівае ўсе яскравыя навіны. Зойдзе да каго-небудзь у хату, пагаворыць гадзіну-другую, і "блок інфармацыі" гатовы.

"ЦЫВІЛІЗАВАНАЯ" АРЫНА

У суседкі маёй Арыны Зубок сын Казімір дзесяці ў камерцыі ашываеца. І жыве, мусіць, наблага. На легкаву раз'яздае, уся сам'я ходзіць у дараткі дрэжына-шмынхас. Кажэ, што мы тут у Альхоўцы — цёмная, што не ведаем смаку цывілізацыі.

Пад восень сёлета той Казімір у гэты сям'і паехаў на адпачынак ажню ў Турчыю, а сваю аўтарку прывёз маму. Вільная такая аўтарка, як жараба, зваць Бэсі. Арына разрываецца. Вядома, поўны хлест свіней, гусей, курэй. Усім трэба дагледзець, печ напаліць. А тут гэтая Бэсі, і аб'я-чае есці не хоча. Ёй вары супычкі з курацінай, а на другое кладзе ножку гусіную. Праклянае Арына гэтак "жараба", ды нічога не зробіць. У дождж і холад вядзе Бэсі на прагулку. Згорбленая, бранка кабет па загуменні. Усе мы шкадавалі Арыну. Трэба ж было на старасці год у гэтую цывілізацыю залезці.

Жанчына яна негаварка, усе трымае ў душы, не паскардзіцца нікому. Ды ў вёсцы сакрэтаў няма. Пакуль той Казімір вярнуўся з адпачынку, дык амаль уся жывунасць, асабліва птушка, пад-

чысціла пражэрліва Бэсі. Кажуць, што Арына сказала сыну, каб больш не прывозіў аўтарку ў вёску, што яна дажыве свой век і без цывілізацыі.

ВЕРТЫКАЛІ-ПАРАЛЕЛІ

Ехалі надына ў райцэнтр у госці да сына. Ля вёскі Церабінаўка ў аўтобус зашлі два старыя мужычкі. Адзін высокі, гарбаносы, у вайсковым бушлате. Другі хударлявы, у гумавых ботах. І, відаць, глухаваты. Бо ля пуха прымацаваны чорны апараткі. І ўсе перапытае: "Што, га?", "Што, га?". Гарбаносы гаварыў гучна: "Мо пяты раз еду да начальства. Не магу дабіцца, каб газ урэзалі ў хату, хача прыводзіць пад вокнамі. То праект зрабіў з нейкай трасай, забраваў, то трубы перахаліў кладаўшчыкам. Хутчэй бы прыйшла ў Саветы таа вертыкалі. Мо зашаваліцца чыноўнік".

Той, што ў гумавых ботах, часта-часта замоўраў: "Што, га? Якая вертыкалі? Пільны ў дзесяці сук. Я другі год абіваю парог розных устаноў, хачу, каб запільнілі ў пенсіонеры стаж тых гады, калі рабіў на Поўначы, на лесанарытковах. Кажуць, дакумэнты падарожны, пятачка слаба высвечвае". "А ты сунь хабар, ды будзе таа пятачка свідчыць як сонца", — зарагатаў даўтавізм. "Што, га? Хабар, кажуць? Давай ужо, і не раз. Ды, мусіць, не туды цяліш, Што, га? Не, наўрадці вертыкалі-паралелі нешта зрушаць з месца".

ПАЦЯРУХА

І што гэта дзесяць, і да чаго мы дойдзем? Адны гаруюць, другія раскідваюць. Манька Канцава /пра яе ўжо гаварылі не раз/ ледзьве сцягвае канцы з канцамі, сям'я вялікая, муж памёр. Хаця і трымае кароўку. Пракарміцца ды аддэста оі як нельга на сённяшні час.

Вос неакіш Манька з фермы /яна цягліцый працэс/ і бачыць, што лжыць пад страхом куча амеіаў. Амаль згнінуўшы, чорныя ад дажджу. Яна ўзяла ў мех трой той пацяруху. А загалчык фермы Пупейка тут як тут: "Аштрафую. Зладзеіка. Пазбавім прэміі". І збраў той мех, пашыбаваў да старшын скардзіца. Манька гіпалака, доўга не магла ад сору на вочы людзям паказацца. Потым вырашыла забраць свой мех, пайшла да загалчыка фермы дамоў. Бачыць, за вяском тымам Пупейка з нейкімі мужычкі раз-гружаць трактары прычэп каншоўны. Дзе ўзяў? Вядома, украў, з фермы прычэпаў. Бо трох кароў трымае, двух быкоў. Манька хацела паліцыі, разануць загалчыку праўду-мату ў вочы, але раптам бразнуў лангун, і да яе кінуўся з брэхам сабака. Ледзьве ўцікла кабета. І пра мех забылася.

А вы жакаце: дэмакратыя, роўнасць. Пакажыце мне ўсё гэта. Дзе яно?

Канстанцін ПРЫЁМКА.

ВЕДЕТСЯ ПОИСК

6 ноября 1994 года в 18 часов 30 минут на автодороге Жодино—Будагово в черте г. Жодино неустановленной автомашиной смертельно травмирована женщина-велосипедист. В совершении автонаезда подозревается водитель автомашины ВАЗ-2106 светлого-бежевого цвета.

Очевидцев и свидетелей данных происшествий просим сообщить в ГАИ Минской области по тел. 591-444, 544-244 или в местный отдел милиции по тел. 02.

Спорт

"ЦІВАЛІ" СЯРОД ПАЎФІНАЛІСТАЎ

Упершыню ў гісторыі беларускага хакея з 11 на 13 лістапада ў Мінску пройдзе паўфінальны турнір 30-га розыгрышу Кубка Еўропы. У ім прымуць удзел мінская каманда "Цівалі" і чэмпіёны сваіх краін — славацкая "Дукла", аўстрыйская "Саміна" і "Кардзіф дэвілз" з Вялікабрытаніі. Як лічаць спецыялісты, аспёмным канкурэнтам мінскай каманды "Цівалі" ў барабце за першае месца ў паўфінальным групе будзе "Дукла", якая ў мінулым сезоне стала чэмпіёнам краіны і лізіруе ў першыя сёлет. Што датычыць каманды "Саміна", то гэта знаёмы нам клуб "Фельдкірх", які атрымаў новую назву па просьбе спонсара. Пацярэўшы чэмпіён Аўстрыі ў сёлетнім першынстве займае трэцяе месца, пяты раз удзельнічае ў Кубку Еўропы. Толькі восем гадоў назад была створана хакейная каманда ў горадзе Кардзіф, а яна ўжо заявіла аб сабе на еўрапейскім кантыненте і двойчы ўдзельнічала ў Кубку Еўропы.

Што датычыць "Цівалі", то нашы хакеісты заклочылі этап падрыхтоўкі да кубкавых матчаў праводзяць у Раўбачы, выязджаючы на трэнеруку ў Мінскі Палац спорту раз, а то і два разы на дзень. Для аматараў хакея паведамлем календар турніру: 11 лістапада: 15.00 — "Кардзіф дэвілз" — "Дукла", 18.30 — "Цівалі" — "Саміна"; 12 лістапада: 15.00 — "Дукла" — "Саміна", 18.30 — "Цівалі" — "Кардзіф дэвілз"; 13 лістапада: 15.00 — "Саміна" — "Кардзіф дэвілз", 18.30 — "Цівалі" — "Дукла".

Пераможца паўфіналу атрымае гушэўку на фінал Кубка Еўропы ў Хельсінкі, а другая каманда будзе мець шанцы трапіць туды па лепшых паказчыках сярод усіх чатырох клубаў, якія ў сваіх групах акажуча на другіх месцах.

ПАСЛЯ ДВУХ ТУРАЎ

Закончыўся другі турнір чэмпіянату Беларусі па ручном мячу сярод мужчынскіх каманд. Зноў выдатна выступіла мінская каманда СКЛФ, якая не страціла ніводнага ачка. Яна баспрэчныя лідэр — 14 ачкоў, на пяць больш, чым у гандбалістаў з Наваполацка, якія зніжваюцца на другіх месцах.

На павярднім этапе восем каманд праводзіць гульні яшчэ ў двух турах, а потым да міншчэйшых далучыцца мінскі СКЛ. Менавіта на завяршальным этапе і будзе разыграна завяшчэ чэмпіёна.

ЧЭМПІЁНКІ СТАЛІ МАЙСТРАМІ

Фехтавальшчыцы нашай вобласці сталі пераможцамі ў Гульніх моладзі Рэспублікі Беларусь. Асаблівы поспех спадарожніцы рашырысткам. Яны занялі ўсе прызавыя месцы. На п'ястала гонару падняліся Яўгенія Дзямчанка, Наталія Ушакова і Наталія Краўчанка. Ім уручаны пасведчанні майстроў спорту Рэспублікі Беларусь.

У АДЗІН ДЗЕНЬ

Па просьбе нарвежскай федэрацыі футбола матч алімпійскіх зборных Беларусі і Нарвегіі адбудзецца не 15 лістапада, а 16, у той жа дзень, калі будуць гуляць і нацыянальныя зборныя гэтых краін. Удзельнічаюць і месца правядзення гэтых гуляў. У 13 гадзін на мінскім стадыёне "Тарпеда" сустрэнуцца алімпійскія каманды, а ў 19 гадзін на стадыёне "Дынама" ў адборачным матчы чэмпіянату Еўропы згуляюць паліж са зборная Беларусі і Нарвегіі.

ЛІДЭР АСТУПІЎСЯ

Сем матчаў запар не прайгралі ў чэмпіянзе жаночай Міжнароднай баскетбольнай лігі спартсменкі мінскай "Гарызонт". І восі ў чацвёртай туры мінчанкі ўступілі лідэраў, прайграўшы ўсе тры матчы. У серыі "плэф-оф" ім шпер трэба будзе сустрэцца з рыжскім клубам ТТТ.

ДЛЯ АЛІМПІЙЦАЎ

Пасля таго як ўчнёнасці Беларусі ўзявалі ў "Юнці" Кубак свету, яны пры сустрэчы з Прэзідэнтам рэспублікі А.Р. Лукашэнкам паскардзіліся: — Праз два гды ў Амерыцы адбудуцца Алімпійскія гульні, мы думаем і на іх заняць высокае месца. Ды не маем намішанкі на дзі трэнерова, займаеца ў выпадках, непрыстасаваным... Аляксандр Рыгоравіч хутка адраўваў на скіры спартсменаў. Міністэрству фінансаў дадзена даўрэнне выдзеліць срэды на ўзвядзенне сучаснай залы для мастацкай гімнастыкі, а Міністэрству архітэктуры і будаўніцтва ўвесці яе ў строй да 1 ліпеня будучага года.

Аб'ект даволі складаны, а тэрмін — сціслы. Таму ўзвядзінш ю да ручана салігорскаму будгэсту № 3, які ўжо не раз дэманстраваў высокі якасці і тэмпы работ на важных сталічных будаўлях. Атрымана практна-каштарысныя дакументацыя. І хача з заклікачым яшчэ не заклочылі дагавор, непадзяліў ад Камсамолу: гэта возера, на тэрыторыі спарткомплексу "Дынама", салігорцы забілі ўжо першую палю для новага будынка. Дарчы, сваёй, арыгінальнай канструкцыі, бо высокія фундаменты воза і не дазваляюць майстраваць звычайны падмурк.

Дададзім, што спартыўная зала павінна апавядаць сусветнаму ўзроўню. Вышыня сталі — 10 мэтраў. Прадугледжаны шэраг дапаможных памашанкінаў, якія будуць садзейнічаць эфектыўнасці трэніровак гімнастаў.

/НАШ КАР./

Библия: книга тайн

Она — история личной встречи Бога и человека

Библия сегодня — самая доступная, но и самая малоизвестная российскому читателю книга. И речь идет даже не о слабом знакомстве с содержанием Библии и Нового Завета. Почти каждый имеет хоть какое-то представление об образе Христа — по литературным произведениям, по музыкальным творениям композиторов, по живописным полотнам великих мастеров прошлого и даже по фильмам. Но образ этот оказывается порой лишь одним из многих в ряду различных богов — будь то боги греческой мифологии или древних скандинавских саг. И далеко не всякий поэтому может повторить слова Ф.М.Достоевского: «Что за книга это Священное Писание; какое чудо и какая сила, данные с нею человеку? Точное изяснение мира и человека и характеров человеческих, и названо все и указано на веки веков. И сколько тайн разрешенных и открытых...». Для Достоевского мир Библии — «отноше к мир древних мифологий, но мир вполне реальный, ошущаема часть собственной жизни. Каждый из нас может увидеть в Священном Писании то же самое, что видели в нем многие мыслители и люди искусства прошлых веков и наших дней».

Библию можно сегодня достать без особого труда — нужно лишь зайти в любой православный храм или в крупный книжный магазин. И действительно, покупают и читают ее многие. И все же основная трудность здесь заключается в том, что уметь читать и уметь прочесть — это разные, необходимые связанные между собой вещи. Ведь Библию можно почитать и вслух вовсе не знаящему букв ребенку, и тем не менее он поймет подлинный смысл евангельского рассказа в чем-то лучшем, чем решивший почитать Священное Писание «на досуге» хорошо образованный интеллигент-атеист. И Библию тоже можно читать только ради собственного удовольствия, видя в ней лишь красивые легенды прошлых тысячелетий. В ней можно усмотреть и увлекательную историческую повесть, и шедевр мировой словесности, и учебник по обособлению от всякой общественной реальности голым принципом как называемой «общечеловеческой» нравственности. Но в Библию можно увидеть и гораздо большее — совсем иной уровень надмирного бытия, постепенно раскрывающегося перед внимательным и вдумчивым читателем.

Понятие «Библия» — греческое. И переводится оно простым словом «книги». Ведь Библия — это истинно не только «книга», но и «книги» и даже «Книга Книг» — как основание, источник и начало всей созданной позднее христианской мировой литературы.

Когда мы хотим посадить дерево, мы берем семя, закладываем его во взрыхленную почву и поливаем водой. Со временем из него может вырасти огромное дерево с многокошачным стволом, мощными крепкими ветвями и тенистой раскидистой кроной. И, однако, в мельчайшем семечке уже целиком находится и живет это высокое дерево, на котором когда-нибудь много лет спустя, смогут свить гнезда небесные птицы. Такова и Библия. Она не только «книга», но и многообразная полнота книг, то семя, в котором уже присутствуют все подлинно прекрасные плоды христианской словесности и шире — культуры в целом: богословия и философии, поэмы и поэзии, музыки и живописи. Библия — семя, «алфавит духовный» православной книги. И только будучи знакомым с этим «алфавитом», мы сможем подлинно понять творчество Пушкина и Гоголя, Достоевского и Лескова. Тем более что сами писатели эти просто не мыслили себя и своей жизни вне Библии, вне Евангелия. А.С.Пушкин незадолго до своей кончины, в 1836 году, писал: «Есть книга, коей каждое слово истолковано, объяснено, проповедано во всех концах земли, применено ко всевозможным обстоятельствам жизни. Сия книга называется Евангелием, — и такова ее вечная прелесть, что если мы, преследуемые миром и удрученные унынием, случайно откроем ее, то уже не в силах противиться ее сладостному увлечению и погружаемся духом в ее божественное красноречие».

Когда друзья советуют нам прочесть ту или иную незнакомую книгу и приносят ее нам, мы берем ее в руки и, порой недоверчиво перелистывая, спрашиваем: «А о чем она?». И если мы никогда не читали Библию, то мы можем спросить то же самое и о ней. Но так уж получилось, что Библия — единственная книга, по отношению к которой сам этот вопрос «О чем?» — неуместен. И происходит это потому, что Библия — книга «ни о чем» или «ни о чем» — книга. Это просто история тема Библии, предмет ее содержания не-

о котором говорится в Евангелии от Иоанна: «В начале было Слово, и Слово было у Бога, и Слово было Бог»; то слово, которое, воплотившись, «обитало с нами» — Бог-Слово, Сын Божий, Иисус Христос.

Библия способна соединить собой самых непохожих и разных людей. Именно поэтому одним из центральных смысловых моментов православного богослужения является чтение вслух Священного Писания. И делается это совсем не для того, чтобы библиейские тексты услышало и узнало сразу как можно большее число присутствующих. Ведь православный христианин и так читает или может прочитать тексты дома. Цель по добному общего прочтения — совсем в ином. Такое чтение — соборно; оно соединяет слушающих его людей друг с другом и всех вместе — с Богом. При подобном чтении нам становится все труднее ощущать и выражать себя только лишь как «я», но делается все более естественным сказать о себе и «мы». Почему же это так происходит? Находясь в общении через совместное слышание и восприятие Слова Божия, через участие в богослужении, православные христиане осознают себя как Церковь — как ее часть, как «телесные члены»; глава же этого тела — сам Христос. И тогда оказывается, что уже не «я» слушаю слово, обращенное Богом к человеку, но «мы» — в единстве и единомыслии слушаем его. «Где двое или трое собраны во имя Мое, там Я посреди них», — говорит в Евангелии от Матфея Иисус. Только подлинное соединение верующих или Христос во время богослужения или тем более во время совершения церковного таинства и дает то особое, преображающее человека восприятие Библии, которое остается недоступным нам при личном домашнем чтении — тоже очень нужном, но все же преследующем несколько иные цели.

Итак, встреча человека с Богом в стенах храма — встреча, объединяющая всех христиан перед лицом творца. Однако описанная в Библии история встречи — это прежде всего история именно личной встречи Бога и человека.

Каким же образом может произойти такая встреча?

В Книге Царств — одной из библиейских книг Ветхого Завета — повествуется о таинственном явлении Бога пророку Илии. Спасая от гнева повелевавшего воевать язычником царя Ахаза, пророк истинного Бога Илия путешествовал по пустыне, где ему, сплывшему под можжевеловым кустом, явился ангел и повелел отправиться в дальнюю дорогу. Сорок дней и сорок ночей шел Илия по указанному ему пути к горе Хорив. На этой горе он нашел пещеру, в которой и заночевал. Здесь он вдруг услышал обращенное к нему слово Божие, повелевающее ожидать явления Господина, а затем, лишь дождавшись его, выйти наружу и встать на горе. Тотчас же поднялся сильный ветер, от которого рухнули даже огромные скалы, но не в ветре явился ему Господь. Затем началось землетрясение, и гора колебалась под ногами пророка; но и не в землетрясении явился ему Господь. И вот вокруг уже запылал огонь, но и в нем еще не было присутствия Божия. И, наконец, тихим веком коснулся лица пророка легкий ветер; и именно в этом тихом дуновении ветра — в прикосновении Духа Святого — почувствовал он присутствие Господа, поднялся и вышел на гору. Илия пророка был закрыт, ибо знал он, что нельзя ему увидеть Бога и при этом не умереть. Он стоял у входа в пещеру и ждал, пока не раздастся голос, вопрошающий его: «Что ты здесь, Илия?». И после слов этих начался разговор.

Не в грозе и огню, не в буре и землетрясении является нам Господь, но в тихом веинии ветра, а порой — и в тихом шепоте библиейских страниц. И листая эти страницы, мы всегда должны быть готовы услышать обращенный к нам вопрос: «Что ты здесь? Ради чего ты открыл эту книгу?». Вопрос задан. Так что же мы скажем в ответ?

Петр МАЛКОВ,

студент Свято-Тихоновского православного богословского института.

«Труд»

ХАТНІ ЭКРАН

10 лістапада, чацвер

Беларускае тэлебачанне

15.25. ТБ — школе. Геаграфія.

15.55. "Еўрапейскі калейдаскоп".

16.25. "Вялікі Ух". Мультифільм.

16.35. "Бімбат".

17.00. Навіны (з сурдаперкладам).

17.10. "Май каханне, мой смутак". Тэлесерыял.

18.15. Навіны (Гродна).

18.15. Плях хвілін на жарты.

18.35. Навіны Бі-бі-сі.

19.10. "Так гэта было...".

19.30. Вытокі. Урокі беларускай мовы.

19.45. Палеская восень. Дзве сустрэчы на адчужанай зямлі.

20.30. Калыханка.

21.00. Панарама.

21.40. "Крок". "Правінцыя". Івануайскі раён. Частва 2-я.

22.15. На селі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Вячэрні Ілюзіі. "Раман імператара. Дварцова хроніка". 3-я серыя.

Дарэджаст. Пад кулапам Сусвету. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. Стоп-кадр. Крымінальная хроніка. "Крок". Супермадэль Беларусі-95".

Канал "Астанкіна"

15.00. Што цікавага?

15.20. Мультипроля.

16.00. Тэле-тат.

16.20. "Эллі і хлопцы". Тэлесерыял.

16.50. Свет сёння.

17.00. ...Да 16 і старэйшым.

17.30. Мініацюра.

17.40. 20.30. Надвор'е.

17.45. "Хто ўсё хто. XX стагоддзе". Э.Хонкнер.

18.00. Гадзіна пік.

18.30. "Дзікая Роза".

18.55. "Гром Грыні". Аўтарская праграма Г.Беравкі.

19.40. Добрай ночы, малышы.

20.40. Масква—Крымль.

21.00. Лато "Мілія".

21.30. Канцэрт, прысвечаны Дню міліцыі. У перапынку (23.50) — Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

15.20. "Урагуны нашы душы". "Першы дубль".

15.50. Там-там навіны.

16.05. Свята кожны дзень.

16.15. Тэніс. "Кубак Крамля".

16.25. Будні.

17.55. У свеце аўта-і мотаспорту.

18.25. Свае гульні.

19.25. Падрабязнасці.

19.35. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.

20.30. Шостае пачуццё.

21.00. Ніхто не забыты.

21.10. XX стагоддзе ў кадры і за кадрам. Леанід Філатэ.

22.20. Аўтагінненне.

22.30. Рака часу.

22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".

23.05. "Штэмп". Маст. фільм.

0.35. Зоркі гавораць.

12.00. "Госця з будучыні". 4-я серыя.

13.05. "Чароўная птушка". Мультифільм.

13.15. Мы гэта можам. Дабрачынная акцыя для дзяцей-інвалідаў. Частва 2-я.

14.05. "Пракідзіяда, ці Бег на месцы". Маст. фільм.

15.30. "Я + Я". Мужчына і жанчына.

16.10. "Кірыла Тураўскі". "Вяртанне паводу" Д/ф.

16.40. "Бімбат". 2-я серыя.

17.00. Навіны (з сурдаперкладам).

17.10. "Піліпоп". Мультифільм.

17.20. Вясковы. Сам сабе гаспадар.

17.50. Тэлевізійны клуб палітычных і рэбалавоў "Удача".

18.10. Навіны (Матігелі).

18.25. Плях хвілін на жарты.

18.35. Навіны Бі-бі-сі.

19.20. Эканаміст.

19.20. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) — "Фельдкірх" (Аўстрыя). 2-гі і 3-ці перады. У перапынку (19.55) — Калыханка.

21.00. Панарама.

21.40. Студыя "Тэлебрына". Падаўрны на добры настрой.

21.55. На селі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь: Вячэрні Ілюзіі. "Раман імператара. Дварцова хроніка". 4-я серыя.

Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. Дайджэст. Пад кулапам Сусвету. "Невергадоны заклад, ці Спраўданае здарэнне, яго пасляхова завяршылася сто гадоў тамазад". Маст. фільм.

Канал "Астанкіна"

8.20. "Дзікая Роза".

9.00. Агарод крузы год.